

komme ud, og de skulle dog ikke komme til at sige, at vi ere i mindste Maade gaade ud over det, som er rimeligt og billigt. Det er en historisk Bemærkning, at dette Lovforslags Oprindelse her i Thinget netop var at skyde et saadant Forslag tilside. Et saadant Forslag har været nærved at komme ind her i Thinget, men man har sagt, det er ufuldstændigt, det er ikke en endelig Afgjørelse af Spørgsmaalet, som dog i agronomisk og i statsøkonomisk Henseende er saa vigtig; lad det ikke komme frem, vi bringe da dette Udskast frem, det skal skaffe en langt fuldstændigere og en for alle Parter gunstigere Afgjørelse. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Tillisch) har ellers i sin Levetid havt en ganske fortrinlig Leilighed til at skaffe Lovgivning om Fæstevæsenet forbedret, og til at møde det nu foreliggende Forslag, som han ikke synes om, med Forslag til saadanne Forbedringer i Fæstelovgivningen og med saadanne Tilfagn til Bøndestanden, som de af mig nævnte. Da jeg nu hører, at han kunde have Intentioner af den Art, maa jeg meget beklage, at der ikke er gjort Noget i den Retning, thi det vilde meget have simplificeret Sagen. Jeg tør imidlertid spaae, at om vi nu virkelig kunde forelægge et saadant Forslag, saa vilde det ærede Medlem være imod det; han vilde maaskee ikke være imod selve Bestemmelserne, men der vilde da være en anden Vej, som enten han eller en Anden, der deler hans Anskuelse, vilde betrede, for ligesaa tidt at faae et saadant Forslag fremmet. Var der nogen af de ærede Herrer, som ere imod dette Forslag, der havde Hensigter af den Art, saa vilde de møde det med et Forslag af denne Natur, men saalænge Ingen møder det med et virkeligt Forslag, der kan føre til at afhjælpe de store Ulemper, som følge af den nuværende Fæstelovgivning, der, som her er sagt, er bleven til under ganske andre, saavel Statsforhold, som Samfundsforhold, saa siger jeg, at det ikke er deres Dnsse at see Sagen jevnet og afgjort, men kun at slippe bort fra dens Afgjørelse.

J. Knudsen: Hvad der har foranlediget mig til at begjære Ordet, er min ærede Nabo

(Schytte), der allerede har havt Ordet to Gange og altsaa ikke kan faae det oftere; han har bedt mig om at udtale, at han er bleven misforstaaet igaar, da han yttrede, at den efter hans Mening hensigtsmæssigste Maade at ordne Fæsteforholdet paa var ved Mæglingsscommissioner. Han har ikke i saa Henseende gjort noget nyttigt Forslag; det var kun en Tanke, han udtalte, som saa siden nærmere kunde blive udviklet paa den hensigtsmæssigste og bedste Maade. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) har imidlertid opfattet denne Tanke paa en feilagtig Maade, idet han sagde, at disse Mæglingsscommissioner vilde blive eenfaldige, hvilket dog slet ikke fremgaaer af min ærede Nabos Anhydninger, thi efter hans Udtalelser skulde Godseier og Bønde være ligelig repræsenterede i disse Commissioner.

Da jeg har faaet Ordet, skal jeg tillade mig at udtale, at det ogsaa er mit Dnsse, at Fæste maa overgaae til Selveiendom paa en retfærdig og en for begge Parter heldig Maade, og at det ogsaa er min Anskuelse og min Tro, at den Vej, der er antydet af min ærede Nabo og yderligere udviklet af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), ikke vilde være uheldig. Jeg tror, at man ved at gjøre Forsøg med en saadan Commission vilde faae at see, hvor det er, Mødestanden ligger, og at det i mange Tilfælde vilde vise sig, at det dog ikke altid er hos Godseierne, Utilbøieligheden til at lade Fæstet overgaae til Selveiendom ligger.

Formanden: Jeg skal hermed afbryde Forhandlingerne for idag.

Forinden jeg angiver Dagsordenen for næste Møde, skal jeg meddele, at Rigsdagsmanden for Ribe Amts 3die Valgkreds (Kinch) har tilstillet mig et Andragende til Rigsdagen fra Communalbestyrelsen og Havnecommissionen i Ribe, hvilket tilligemed tilhørende Bilag efter Anmodning vil blive afgivet til Finantsudvalget.